

İEİS: Yeni fiyatlandırma politikası ile kar sağlanmalı

“İlaç firmalarının üretim ve Ar-Ge yatırımları yaparak yeni ürünler ortaya koyması, küresel rekabette geri kalmaması ve dış ticaret dengesine olumlu yönde katkı sağlayan bir endüstri haline gelebilmesi için öncelikle hak ettiği karlılığı sağlayacak fiyatlandırma ve geri ödeme politikaları uygulanmalı”

İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS) Genel Sekreteri **Turgut Tokgöz**, **hospitalmanager**'in sorularını yanıtladı

Türkiye’de ilaç sektörünün sürdürülebilir rekabet gücüne sahip küresel bir oyuncu olabilmesi için gerekli şartlar sizce neler?

İEİS, 2023 yılı için Türkiye ilaç endüstrisinin hedefini, dünyanın önde gelen ilaç üreticilerinden ve ihracatçılarından birisi konumuna gelmek olarak belirlemiştir. Bu vizyonumuz doğrultusunda, 2011 yılında hazırladığımız “Türkiye İlaç Endüstrisi’nin Küreselleşmesi İçin Devlet ile Ortak Yol Haritası” başlıklı rapor ile stratejik bir yaklaşımla yakalayabileceğimiz küresel rol tarif edilmiştir.

Endüstrimizde, uzun yıllara dayanan uluslararası kalite standartlarında üretim deneyimi mevcuttur.

Rakamlar ne diyor?

Kaliteli insan gücü ve yüksek teknolojisi ile gelişmiş ülkelerle rekabet edebilecek potansiyele sahip olan endüstrinin ürünleri, Avrupa Birliği başta olmak üzere 135 ülkeye ihraç edilmektedir. İlaç endüstrimiz, 2023 yılında ihracatın ithalatı karşılama oranını %80 seviyelerine yükseltmeyi amaçlamaktadır. Stratejik yaklaşımımız sonuç vermeye başladı ve 2012 yılında eczacılık ürünleri ihracatı önceki yıla göre %17 artarak 662 milyon dolar oldu. İthalat ise %15 daralarak 3.996 milyon dolara geriledi. Bunun sonucunda, eczacılık ürünlerinde dış ticaret açığı 2011 yılındaki 4,1 milyar dolardan 2012’de 3,3 milyar dolara inerken, ithalatın ihracatı karşılama oranı %12,1’den %16,6’ya iyileşme gösterdi.

Türkiye’de Ar-ge yatırımlarının uzun vadede sağlık ve ilaç sektörüne çekilmesi sizce nasıl sağlanabilir?

Endüstrimizin stratejik bir sektör olarak kabul edilmesi ve bu yönde politikalar geliştirilmesi ile sevindirici gelişmeler yaşandı. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ilaç sektörünü stratejik sektörlerden biri olarak belirlemiş ve bu kapsamda İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası olarak aktif katılımımızla Sektör Strateji Belgesi çalışmalarını yürütmüştür. Ekonomi Koordi-

nasyon Kurulu’na sunulma aşamasında bulunan söz konusu belgede endüstrimizin Ar-Ge, üretim ve yönetim merkezi haline gelerek global bir oyuncu haline gelmesi vizyon olarak ortaya konurken, ilaç üretimi ve ilaç ihracatının artırılması için kamu-üniversite ve endüstri işbirliğinin geliştirilmesine yönelik politika ve stratejiler ile bunların gerçekleştirilmesine yönelik eylem planları belirlenmiştir.

Sağlık alanı, TÜBİTAK Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu tarafından “Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi”nin öncelikli alanları kapsamına alınmıştır.

Teşvik önerileriniz neler?

Yeni teşvik sisteminde, ülkemizde üretim ve yatırım açığı bulunan biyoteknoloji, onkoloji ve kan ürünleri gibi özel alanlara atıfta bulunulması, büyük ölçekli yatırım teşviklerinden faydalanabilmesi için asgari yatırım tutarının düşürülmesi çok önemli bir gelişme olarak yer almaktadır.

İlaç endüstrimizin dünyanın önde gelen ihracatçılarından birisi konumuna gelebilmesini sağlamak amacıyla İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası koordinasyonunda, İEİS üyesi olan ve olmayan 25 ihracatçı firmanın katılımıyla, Türkiye İlaç İhracatçıları Platformu oluşturulmuştur. Platform, güçlü ve gelişmiş ilaç endüstrimizin tanıtılması ve rekabet gücünün geliştirilmesi için yoğun çalışmalar yürütmektedir.

Önümüzdeki dönemde, atılan bu adımların ilaç sektörüne olumlu yansımaları bekliyoruz.

İlaç sektöründe arzu edilen etkin konum sizce nasıl sağlanabilir?

Endüstrimizin küresel üretimden yüksek pay alması, ihracatını artırırken bir yandan da yurtiçi talebin daha fazlasını karşılayabilmesi için ilk aşamada iç pazarda sürdürülebilirliğin ve öngörülebilirliğin sağlanması çok önemlidir. İlaç firmalarının üretim ve Ar-Ge yatırımları yaparak yeni ürünler ortaya koyması, küresel

“Ar-Ge merkezi
lisansı almak için
gereken çalışan sayısı,
endüstrinin yapısı göz
önüne alınarak 50’den
10’a indirilmelidir”

Turgut Tokgöz

Sağlık Bakanlığı vizyonunun olmazsa olmaz özellikleri sizce nelerdir?

Yeni Bakanımızdan öncelikli beklentimiz; **“Türkiye İlaç Endüstrisi’nin Küreselleşmesi İçin Devlet İle Ortak Yol Haritası”** başlıklı rapor ile hedefini küresel bir oyuncu haline gelmek olarak belirleyen ilaç endüstrimizin bu vizyonuna destek olmasıdır.

rekabette geri kalmaması ve dış ticaret dengesine olumlu yönde katkı sağlayan bir endüstri haline gelebilmesi için öncelikle tüm diğer sektörler gibi hak ettiği karlılığı elde etmesini sağlayacak fiyatlandırma ve geri ödeme politikaları uygulanmalıdır.

Ayrıca, Türkiye’de gerçekleştirilen Ar-Ge faaliyetleri sonucunda üretilen ve pazara sunulan ürünlerin desteklenmesi için mutlaka gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir. Üretim ve Ar-Ge yatırımlarına verilen teşviklere ek olarak, Sağlık Bakanlığı ve SGK politikaları da yurtiçinde üretilen ürünleri destekleyici yönde olmalı ve 2013’te bu yönde adımlar atılmalıdır.

Son yıllarda, artımlı inovasyon çalışmalarına ağırlık veren eşdeğer ilaç firmaları, Ar-Ge merkezleri kurarak ya da mevcut Ar-Ge merkezlerini geliştirerek bu alandaki yatırımlarını artırmışlardır. Ancak ilaç endüstrimiz, ölçek sorunu nedeniyle Ar-Ge desteğinden yeterince faydalanamamaktadır. İlaçta Ar-Ge kapasitesinin artırılması için endüstrinin teşviklerden daha fazla faydalanmasını sağlayacak yöntemler uygulamaya konulmalıdır.

Örneğin ilgili mevzuatta Ar-Ge merkezi lisansı almak için gereken çalışan sayısı, endüstrinin yapısı göz önüne alınarak 50’den 10’a indirilmelidir. Know-how akışını sağlayabilmek için Ar-Ge merkezlerinde yabancıların çalışma prosedürlerinin kolaylaştırılması ve hızlandırılması gerekmektedir. Lisans ve lisansüstü eğitimlerin, ilaç üretimi ve Ar-Ge ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulması,

üzerinde durulması gereken bir başka önemli husustur. Ayrıca, üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesini sağlayacak düzenlemelere gidilmesi de önerilmektedir.

2000’li yılların ilaç sanayine bakıldığında birleşme ve satın almaların damga vurduğu dikkati çekiyor. İlaç sanayinin dünyadaki geleceğini nasıl okumamız gerekir?

Artan ve yaşlanan nüfus, kamu sağlık hizmetlerinde ve ilaca erişimde iyileşme, ortalama yaşam süresindeki yükselme, artan refah düzeyi ve farkındalık gibi faktörler önümüzdeki dönemde ilaç tüketimini kaçınılmaz olarak artıracaktır. Bu da ülkemizin yabancı yatırımcılar açısından çekici bir pazar olmasını sağlayan en önemli unsurlardan biridir. Ancak, bu durum aynı zamanda, geçtiğimiz dönemde olduğu gibi gelecekte de Türkiye’nin sağlık harcamalarının artacağını ve bunun finansmanının gündemde kalmaya devam edeceğini söyleyebiliriz.

Pazar büyüklüğümüz ve gelişmiş ülkelerdeki büyümenin durması nedeniyle gelişmekte olan ülkelere dünya genelinde devam eden yatırımcı ilgisi sayesinde köklü firmalarımızın satın alındığını ve yabancı firmaların bu sayede ülkemizde pazar payı elde ettiğini görmekteyiz. Aslında bu tür satın almalarda, ülkemize sermaye girişi olmakla birlikte, orta ve uzun vadede yaratılan katma değer önemli bir kısmının yurtdışına transfer edildiği gerçeği de yadsınmamalıdır.

Bugüne kadar ülkemize yapılan yurtdışı

kaynaklı yatırımlar, greenfield olarak tabir edilen sıfırdan fabrika/tesis yatırımı şeklinde değil sadece kurulu ve yerleşmiş bir yapının ve hazır pazar payının satın alınması şeklinde gerçekleşmiştir. Bu nedenlerle, ülkemize yapılan yabancı yatırımlar değerlendirilirken diğer ülkelere göre miktarının ve niteliğinin dikkate alınması doğru olacaktır.

Dolayısıyla ilaç endüstrisine gelen yabancı sermayenin biyoteknoloji, onkoloji, kan ürünleri gibi ülkemizde üretim kapasitesinin boş olduğu alanlara yöneltilmesi en büyük faydayı doğuracaktır. Bu çerçevede, son açıklanan teşvik paketinde ilaç endüstrisinin de yer alması ve yukarıda bahsi geçen alanlara ilaç yatırımlarının özel desteklerden faydalandırılacağına açıklanması bu alanlara yeni yatırımları çekebilir. İlaç endüstrisinin emek yoğun sektörlerden farklı olarak, Ar-Ge’ye dayalı bilgi yoğun bir sanayi dalı olduğundan hareketle, ekonomik teşviklerin yanı sıra stratejik hedefler güden politikalar geliştirilmesi de gerekmektedir. Buna ek olarak ulusal ilaç firmalarımız ve uluslararası firmalar arasında yapılacak ortaklıklar da hem endüstrimizin dünya pazarlarına erişimini artıracak, hem de yeni know-how getirilmesini sağlayacaktır.

Yeni Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu ve ekibinden beklediğiniz ideal bir Sağlık Bakanlığı vizyonunun olmazsa olmaz özellikleri sizce nelerdir? Yeni Bakanımızdan öncelikli beklentimiz; **“Türkiye İlaç Endüstrisi’nin Küreselleşmesi İçin Devlet İle Ortak Yol Haritası”** başlıklı rapor ile hedefini küresel bir oyuncu haline gelmek olarak belirleyen ilaç endüstrimizin bu vizyonuna destek olmasıdır.

Endüstrimizin küresel üretimden yüksek pay alması, ihracatını artırırken bir yandan da yurtiçi talebin daha fazlasını karşılayabilmesi için ilk aşamada iç pazarda sürdürülebilirliğin ve öngörülebilirliğin sağlanması çok önemlidir. İlaç firmalarının üretim ve Ar-Ge yatırımları yaparak yeni ürünler ortaya koyması, katma değerli eşdeğer ürünler üretmesi, endüstrinin küresel rekabette geri kalmaması ve dış ticaret dengesine olumlu yönde katkı sağlayan bir endüstri haline gelebilmesi için öncelikle tüm diğer sektörler gibi hak ettiği karlılığı elde etmesini sağlayacak fiyatlandırma ve geri ödeme politikaları uygulanmalıdır. ■